

Til lovforslag nr. L 201. Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 28. maj 1982

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m.m.

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har desuden modtaget skriftlige henvendelser fra:

Butikshandelens Fællesråd,
De Danske Spritfabrikker A/S,
Foreningen Vin- og Spiritussælgeren af 1972,
Grosserer-Societetet,
Industrirådet,
Tobakshandlernes Landsforening,
Vinhandlerforeningen for Danmark og
Vin- og Spiritus Organisationen i Danmark, V.S.O.D.

Herefter indstiller et *mindretal* (socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis, venstres og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) finder, at den »afgiftspakke«, hvori lovforslaget indgår, er udtryk for en forfejlet og opgivende økonomisk politik.

Hensigten er at styrke statsfinanserne, men afgifterne vil ikke få den provenuvirkning, regeringen forestiller sig. Der vil blive tale om et væsentligt lavere provenu, og dertil skal så medregnes de øgede udgifter til arbejdslededsunderstøttelse som følge af den stigende ledighed, der forårsages af afgiftsforhøjelserne.

Det er i den aktuelle økonomiske situation forkert at forhøje skatter og afgifter. Det vil

forstærke de depressive tendenser i økonomien. I stedet bør der gennemføres offentlige besparelser, som giver plads for skattelettelser og styrker statsfinanserne.

En række af de foreslåede afgiftsforhøjelser vil også have andre skadelige virkninger eller vil være umulige at administrere, og indeksregulering af afgifter vil virke inflationsfremmende og dermed direkte skadelig for bestræbelser på at forbedre den økonomiske balance. Samtidig betyder en sådan indeksregulering, at folketingets indflydelse på den økonomiske politik begrænses.

I regeringens opfindsomhed for at finde nye afgiftsobjekter er man kommet så langt ud på overdrevet, at det virker grotesk.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved 2. behandling.

Et *fjerde mindretal* (fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, da øget afgiftstryk er samfundsskadeligt, så længe det ikke modsvares af væsentligt større besparelser på de offentlige udgifter til opnåelse af indkomstskattelettelser og fjernelse af statsunderskuddet. Med hensyn til ændringsforslag henvises til nedenstående ændringsforslag nr. 3 og 5, men mindretallet fremhæver, at der ikke har været den fornødne tid efter, at udvalget har modtaget ministerens svar, til at udfærdige de ønskede ændringsforslag til L 201 (eller for den sags skyld til L 202-218 inkl.).

Et femte mindretal (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et flertal (Bakholt (S), Camre (S), Erenbjerg (S), Egon Jensen (S), Karl Nielsen (S), Tastesen (S), Kalnæs (SF), Rahbæk Møller (SF), Glistrup (FP) og Aase Olesen (RV)):

1) I indledningen ændres »000« til: »193«, og »00« ændres til: »18«.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et flertal (Bakholt (S), Camre (S), Erenbjerg (S), Egon Jensen (S), Karl Nielsen (S), Tastesen (S), Kalnæs (SF), Rahbæk Møller (SF) og Aase Olesen (RV)):

2) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 2, stk. 2, ændres »1. april« til: »1. oktober« (2 steder), »for januar« ændres til: »for juli«, »118« ændres til: »112«, og »5. marts« ændres til: »15. september«.

Af et mindretal (Glistrup (FP)):

3) Nr. 2 udgår.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af flertallet under nr. 2:

4) Efter nr. 2 indsættes som nye numre: »01. I § 12, stk. 1, 2. pkt., ændres »5« til »4«.

02. § 14, stk. 1, nr. 3 og 4, ophæves, og i stedet indsættes:

»3) normalt svind, der opstår ved fremstilling, lagring og aftapning af varer;«.

Nr. 5 og 6 bliver herefter nr. 4 og 5.«

Til § 2

Af *mindretallet under nr. 3*:

5) I stk. 1 ændres »1. juni« til: »1. juli«.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af flertallet under nr. 2:

6) I stk. 1 ændres »1. juni« til: »15. juni«.

7) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. De registrerede virksomheders angivelse for juni 1982 skal omfatte dagene fra 1. juni til lovens ikrafttræden. Angivelsen for juli 1982 skal tillige indbefatte den resterende del af juni.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

Bemærkninger

Til nr. 2

Det foreslås, at tidspunktet for pristalsreguleringen fremrykkes fra 1. april 1983 til 1. oktober 1982.

På grundlag af den forventede prisudvikling frem til reguleringstidspunktet vil der i 1982 fremkomme et merprovenu som følge af den ændrede pristalsregulering på ca. 24 mill. kr.

Til nr. 3

Da de syv finanslovspartier ganske har tabt styringen af de offentlige udgifter, kastes afgiftsforhøjelser blot i grams ned i en statskasse, som bunden er faldet ud af. Under disse kaotiske forhold modsætter fremskridtspartiet sig automatiske afgiftsforhøjelser.

Til nr. 4

Det foreslås, at ikrafttrædelsen for den ved lov nr. 193 af 18. maj 1982 vedtagne ændring af bestemmelserne om afgiftsfrigtagelse for svind ved fremstilling, lagring og aftapning af spiritus ændres fra 1. juli til 15. juni 1982.

Til nr. 5

Ikrafttræden 1. juli giver en rimeligere frist i forbindelse med opgørelser ved kvartals-(og halvårs)skift.

Hagen Hagensen (KF) Gammelgaard (KF) Anders Andersen (V) Anders Poulsen (V)
Glistrup (FP) Bollmann (CD) Emmert Andersen (CD) Arne Bjerregaard (KrF)
Bakholt (S) Camre (S) Erenbjerg (S) Egon Jensen (S) Karl Nielsen (S)
Tastesen (S) fmd. Aase Olesen (RV) Kalnæs (SF) Rahbæk Møller (SF) nfmd.

Partiet VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag

INDUSTRIRÅDET

Vedr.: Afgiftsforhøjelser

Under henvisning til de dags dato fremsatte lovforslag om

1. ændring af lov om afgift af spiritus m.v.
2. ændring af lov om afgift af øl
3. ændring af lov om afgift af vin og frugtvin m.v.
4. ændring af lov om tobaksafgifter
5. ændring af lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m.v.
6. ændring af lov om afgift af konsumis
7. ændring af lov om afgift af sukker m.v.
8. ændring af lov om forskellige forbrugsafgifter
9. ændring af lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger
10. ændring af lov om afgift af visse detail-salgspakninger
11. ændring af lov om afgift af benzin
12. ændring af lov om afgift af visse olieprodukter
13. ændring af lov om afgift af elektricitet
14. ændring af lov om afgift af gas
15. afgift af stenkul, brunkul og koks m.v.
16. ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v.
17. ændring af lov om afgift af lystfartøjsforsikringer
18. ændring af merværdiafgiftsloven
19. ændring af lov om fremskyndet tilbagebetaling af visse afgifter

ønsker Industrirådet at udtale følgende:

1. Regeringens forslag til nye afgiftsforhøjelser er en fortsættelse af den efterspørgselsforvridende politik, der går ud på at flytte produktion fra den private til den offentlige sek-

tor. Afgifterne vil, hvis de vedtages i den foreliggende form, med al sandsynlighed betyde, at beskæftigelsen i den private sektor vil blive 15.000–20.000 personer mindre, end hvis afgifterne ikke forhøjes. Der henvises til medfølgende notat om de foretagne konsekvensberegninger.

2. Industrirådet er i øvrigt særdeles betænkelig ved, at man vil indføre pristalsregulering for de store afgiftsområder: Det vil betyde årlige afgiftsforhøjelser uden forudgående folketingsbehandling. Det kan få en varig omkostningsforøgende virkning, idet sådanne årlige prisforhøjelser vil blive søgt kompenseret gennem lønkrav og dermed være inflationskabende. Det vil tillige medføre en uhenigtsmæssig afsætningsrytme i de berørte brancher, idet forbrugerne hver gang vil søge at fremskynde deres indkøb til før stigningsterminerne. Endelig vil en pristalsregulering betyde en automatisk forøgelse af afgiftsspændet mellem det i forvejen ekstremt høje danske afgiftsniveau og andre landes med heraf følgende øgede grænsehandselsproblemer.

3. Industrirådet har med tilfredshed noteret regeringens forslag til nedsættelse af registreringsafgiften for automobiler.

4. Med hensyn til de specifikke problemer med de enkelte afgifter vil Industrirådet henviser til kommentarerne fra brancheforeningerne.

Med venlig hilsen

OVE MUNCH

Industri-information til folketingets medlemmer

INDUSTRIRÅDET

København, den 24. maj 1982

Om konsekvensberegninger af skatte- og afgiftsforhøjelser

1. Skatte- og afgiftsministeren fremlagde den 19. maj en række forslag til forhøjede og nye afgifter. Forslagenes gennemførelse skulle ifølge de ledsagende bemærkninger give et øget afgiftsprovener på ca. 4 mia kr. i 1983 – ved uændret forbrug af de afgiftsbelagte varer. Hertil kommer momsens af de foreslåede punktafgifter.

Industrirådet har foretaget en konsekvensberegning af beskæftigelsesvirkningerne af de foreslåede afgiftsforhøjelser. Konsekvensberegningen viser, hvor meget lavere beskæftigelsen i det private erhvervsliv vil blive i forhold til den situation, at man ikke gennemfører de foreslåede forhøjelser. Dette er den almindeligt anerkendte måde at angive virkningerne af et økonomisk-politisk indgreb. Samme fremgangsmåde anvendes af Det økonomiske Råds formandskab og af regeringens egne økonomer i finansministeriet og i ministeriet for skatter og afgifter.

Industrirådets beregninger viser, at en gennemførelse af de foreslåede afgiftsforhøjelser vil formindske beskæftigelsen med 15–20.000 personer i forhold til, hvad den ville blive uden afgiftsforhøjelserne.

2. Skatte- og afgiftsministeren har i medierne betegnet Industrirådets tal som »vilde«, »uansvarlige«, »uden forbindelse med virkeligheden« og »højere, end andre økonomer ville komme til«.

Med henblik på en vurdering af disse udsagn kan følgende oplyses:

De negative beskæftigelsesvirkninger af skatte- og afgiftsforhøjelser kommer gradvis. Den fulde virkning vil først være slået igennem efter 3–4 år. Kun en mindre del af virkningerne viser sig allerede det første år.

Industrirådets beregninger viser de fulde virkninger. Det finder vi mere oplysende end blot at angive de ret beskedne 1. års-virkninger. Vedhæftede tabel viser, at både ifølge

Industrirådets tal og ifølge andre økonomers tal udgør 1. års-virkningerne mindre end 1/3 af de fulde virkninger.

Den voksende negative beskæftigelsesvirkning af afgiftsforhøjelser er eksempelvis dokumenteret i memo nr. 103 fra Københavns Universitets Økonomiske Institut. Det er heri beregnet, at for hvert procentpoint, momsens forhøjes – svarende til et umiddelbart afgiftsprovener på lidt over 2 mia kr. i 1982-priser – vil beskæftigelsen falde med 1.900 personer i første år, 4.300 personer i andet år og 6–7.000 personer i tredje og fjerde år.

Skatte- og afgiftsministeren har i et svar til folketingets skatte- og afgiftsudvalg om afgiftsforslagene*) fra november 1981 (svar fra skatte- og afgiftsministeren af 4. november 1981 på spørgsmål nr. 12 vedrørende L 73 m.fl., journal nr. 1527) angivet en 1. års-virkning på 1.000–2.000 tabte arbejdspladser, mens der i ministerens svar ikke er tal for virkningerne i de følgende år, jfr. tabellen.

Skatte- og afgiftsministeren har i bemærkningerne til lovforslagene om afgiftsforhøjelser i maj 1982 angivet et provener på 3,6 mia kr. Dette tal er ekskl. dyrtidsreguleringer af visse afgifter, der beløber sig til godt 250 mill. kr. pr. »dyrtidsportion« – og det er ekskl. moms.

Tages der hensyn hertil – og til, at punktafgifter formodentlig ikke virker helt så kontraktivt som en generel momsforhøjelse – kan maj-pakken i sine økonomiske virkninger sammenlignes med en momsforhøjelse på 2 procentpoint. Ifølge tabellens tal (fra memo nr. 103), giver dette en negativ beskæftigelseseffekt på 12–14.000 arbejdspladser i det tredje og fjerde år. (Det bemærkes, at andre beregninger fra samme kilde giver endnu højere tal).

De anførte tal inkluderer imidlertid ikke de stigende afgifters virkning på boligbyggeriet. Efter Industrirådets opfattelse kan den

købekraftbegrænsning, der ligger i de foreslåede afgiftsforhøjelser, der jo bl.a. også vil medføre øgede opvarmningsudgifter, ikke undgå at virke negativt ind på boligbyggeriet. Virkningerne af, at boligbyggeriet som følge af afgiftsforhøjelserne bliver lavere end ellers, er anslået til 2–3.000 tabte arbejdspladser. Dette må lægges til de ovenfor nævnte 12–14.000 tabte arbejdspladser.

Ved vurderingen af virkningen af afgiftsforhøjelser må også inddrages eventuelle *afsmittende virkninger på virksomhedernes lønninger* og andre omkostninger. Det kan i den forbindelse oplyses, at skatte- og afgiftsministeren i et svar til folketingets skatte- og afgiftsudvalg (svar af 4. november 1981 ad L 74 – bilag 2, spørgsmål nr. 12, journal nr. A 1490) har oplyst, at for hver procentenhed, lønomkostningerne forøges, vil antallet af

ledige efter et par års forløb være 3–4.000 højere.

På baggrund af ovenstående må Industrirådet konkludere, at det af Industrirådet beregnede tal på 15–20.000 tabte arbejdspladser i det private erhvervsliv som følge af forslagene om afgiftsforhøjelser er ganske rimeligt. Hvis det lykkes at undgå afsmittende virkninger på lønomkostningerne, vil tallet ligge nærmest de 15.000; hvis der kommer afsmittning på blot 1 pct., vil tallet ligge nærmest de 20.000. Industrirådet håber naturligvis på, at de afsmittende virkninger kan begrænses til det mindst mulige.

Referencer i Industrirådet:

Underdirektør Jørgen Hansen (lokal 238),
kontorchef Søren Krohn (lokal 278) og
fuldmægtig Peter Stub Jørgensen (lokal 212).

---

*) Provenu: 1,8 mia kr. + dyrtidsregulering og moms

TABEL 1

Virkninger på beskæftigelsen af afgiftsforhøjelser

	Umiddelbart pro- venu	Virkninger bereg- net af	Antal tabte arbejdspladser			
			1. år	2. år	3. år	4. år
November 1981-forslag	1,8 mia kr. + dyrtidsreg. og moms	Skatte- og ¹⁾ afgiftsmini- steren	1-2.000	Tal ikke angivet		
Momsen op med 1 procentpoint	Lidt over 2 mia kr.	Memo nr. 103 ²⁾	1.900*)	4.300*)	6.300*)	6.800*)
Momsen op med 2 procentpoint	ca. 4½ mia kr.	Memo nr. 103 ²⁾	3.800*)	8.600*)	12.600*)	13.600*)
Maj 1982-forslag	3,6 mia kr. + dyrtidsreg. og moms	Industrirådet	3-4.000	15-20.000**)		

¹⁾ Svar fra skatte- og afgiftsministeren af 4. november 1981 vedr. L 73, journal nr. 1527.

²⁾ Memo nr. 103/1981 fra Københavns Universitets Økonomiske Institut: »Månøremuligheder i dansk økonomi - Belyst ved nogle modelberegninger« af Jørgen Rosted, Budgetdepartementet. (Side 3.13).

*) Ekskl. virkninger på boligbyggeri og afsmitning på lønomkostningerne.

***) Som det fremgår af teksten, inkluderer Industrirådets tal virkningerne af reduceret boligbyggeri og af (en beskeden) afsmitning på lønomkostningerne.